

te sag. Ved voldgift kan parterne indrette deres voldgiftsaftale således, at de selv udpeger voldgiftsdommerne, men de kan også overlade udpegningen til et voldgiftsinstitut eller til retten. Begge muligheder anvendes i praksis, og der er næppe tale om, at en af mulighederne generelt foretrækkes frem for den anden.

Retsplejerådet finder imidlertid, at princippet om, at domstolene er personuafhængige bør fastholdes også for så vidt angår sagkyndige dommere. Parterne kan ikke vælge, hvilken eller hvilke juridiske dommere der skal behandle en sag ved de uafhængige domstole, og det samme bør således gælde for sagkyndige meddommere.

Retsplejerådet finder, at det vil være nødvendigt at forhøje *honoraret til sagkyndige dommere* i forhold til i dag for at kunne tiltrække tilstrækkeligt mange kvalificerede sagkyndige dommere. Det vil ikke være muligt at fastsætte honoraret til et beløb svarende til enhver sagkyndig dommers normale dagsindtægt, men hvervet som sagkyndig dommer må i almindelighed antages også at give den pågældende sagkyndig dommer en værdifuld erfaring, og det vil derfor heller ikke være nødvendigt at give fuld kompensation.

Retsplejerådet har overvejet, om honoraret bør gradueres efter den pågældende sagkyndige meddommers stilling og uddannelse. Retsplejerådet finder imidlertid, at alle sagkyndige dommere bør have samme grundhonorar, men at en regel som den gældende, hvorefter der undtagelsesvis kan gives et højere honorar, bør videreføres. Hermed undgås det, at reglerne kan give indtryk af, at nogle sagkyndige dommers arbejdsindsats generelt er mere værd end andres, men der gives samtidig mulighed for at kunne tage hensyn til ekstraordinære konkrete forhold.

Retsplejerådet anfører, at timevederlaget for sagkyndige dommere efter rådets opfattelse passende vil kunne fastsættes til 600 kr., og at en retsdag normalt kan regnes som 6 timer med 6 timers forberedelse og efterbehandling, således at honoraret pr. retsdag som udgangspunkt vil udgøre 7.200 kr.

Der henvises til betænkning nr. 1401/2001 side 250-260.

4.2.2.2. Justitsministeriet kan tilslutte sig Retsplejerådets synspunkter og forslag om at styrke den sagkyndige medvirken ved byretterne og landsretterne, dels således, at sagkyndige dommere kan medvirke i videre omfang i handelssager, end det sker i praksis i dag, dels således, at sagkyndige dommere vil kunne medvirke også i ikke-handelssager. Lovforslaget er udformet i overensstemmelse med Retsplejerådets lovudkast, og det er forudsat, at der fremover beskik-

kes væsentligt flere sagkyndige dommere også i handelssager end i dag.

Justitsministeriet er også enig i Retsplejerådets forslag om, at der skal være mulighed for undtagelsesvis at udpege en person, som ikke har en generel beskikelse som sagkyndig dommer, til at fungere som sagkyndig dommer i en konkret sag, hvis dette er nødvendigt for at kunne inddrage den sagkundskab, der er behov for i sagen. Justitsministeriet har overvejet, om en sådan ordning vil kunne være i strid med reglen i grundlovens § 61, 2. pkt., hvorefter der gælder et forbud mod at oprette særdomstole med dømmende myndighed. Der henvises herom til Retsplejerådets betænkning nr. 1401/2001, hvor Justitsministeriets notat om visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Retsplejerådets overvejelser om en ordning med udvidet brug af sagkyndige dommere er optrykt som bilag 8 (betænkningen side 679-688). Som det fremgår heraf, finder Justitsministeriet, at den foreslåede ordning er forenelig med grundlovens § 61, 2. pkt.

Justitsministeriet er også enig med Retsplejerådet i, at vederlaget til sagkyndige dommere bør forhøjes i forhold til i dag. Efter en samlet vurdering bl.a. af hensynet til at kunne rekruttere kvalificerede sagkyndige dommere og af de økonomiske konsekvenser for det offentlige finder Justitsministeriet, at vederlaget pr. retsdag passende kan fastsættes til som udgangspunkt 2.400 kr. inkl. forberedelse og efterbehandling.

Lovforslaget er udformet i overensstemmelse med Retsplejerådets lovudkast i betænkning nr. 1401/2001.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3 og 46 (forslag til retsplejelovens §§ 20-20 b og 92-94), og bemærkningerne hertil.

4.2.3. Øget specialisering af dommere

4.2.3.1. Retsplejerådet finder, at en vis *specialisering* blandt de juridiske dommere ved de enkelte retter vil kunne være hensigtsmæssig. Dommere ved de almindelige domstole bør efter rådets opfattelse bevare og udvikle en generalistfunktion ved at behandle en række forskellige sager, men generalistfunktionen kan godt kombineres med, at en bestemt afdeling eller bestemte dommere samtidig opnår et specialkendskab til et bestemt område ved at behandle en vis mængde sager inden for det pågældende område.

Retsplejerådet finder, at det er ved at kombinere rollerne som generalist og specialist, at dommerne kan opnå de bedste kvalifikationer. Ved en for høj grad af specialisering, hvor bestemte dommere gennem flere år udelukkende eller næsten udelukkende behandler én bestemt type sager, risikerer man, at de